

Bieganie w rytmie Matki Ziemi

Bieg Na Rzecz Ziemi zaczął się, trwa i nigdy się nie kończy.

Każdy jest kontynuatorem tradycji Biegu Na Rzecz Ziemi.

(z deklaracji ideowej Biegu)

Szacunek dla Matki Ziemi wśród ludów tubylczych wyrasta zarówno z pokory, jaką mają one wobec sił natury, jak i z wielowiekowych tradycji odwołujących się do wierzeń. Współczesny ekologizm ludów tubylczych wynika także z ogromu zniszczeń, jakie bezkarnie sięgają wielkie koncerny i rządy eksploatujące naturalne zasoby leżące na ich terytoriach.

Jednymi z najbardziej znanych tubylczych „ekologów” są Indianie amerykańscy. Ich przesłanie dla świata zostało zauważone w latach 70. XX wieku, kiedy nastąpiło odrodzenie wielu społeczności indiańskich, a „kwestia indiańska” stanęła na forum międzynarodowym po takich akcjach, jak okupacja wyspy Alcatraz (1969), Karawana Złamanych Traktatów (1972), akcja Wounded Knee II (1973), Najdłuższy Marsz (1978) i wielu innych.

Szczególne znaczenie nabrało przesłanie Kręgu Starszyny, złożonego z przywódców duchowych, matek klanów i tradycyjnych wodzów, który w 1977 r. zaapelował o kultywowanie tradycji oraz uświadomienie przez ludzkość powinności szacunku dla Ziemi. Krąg Starszyny wezwał do takiego kierowania wychowaniem młodych pokoleń, by żyły w harmonii ze środowiskiem, nie niszcząc swej przyszłości i życia Matki Ziemi. Indianie wezwali do zanieśienia tego przesłania do lokalnych społeczności na całym świecie.

Uczestnicy Biegu Na Rzecz Ziemi dzielą się na dwie grupy: marszową i biegową. Na zdjęciu uczestnicy marszu z flagą American Indian Movement. Fot. Archiwum Biegu Na Rzecz Ziemi

To posłanie stało się ideą założycielską dla tzw. Świętych Biegów, które od 1978 r. organizuje Dennis Banks, jeden z liderów American Indian Movement. W 1990 r. Święty Bieg Na Rzecz Ziemi i Życia (Sacred Run Europe '90) przemierzył drogi Europy z Londynu, przez Polskę, do Moskwy. To wtedy uczestnicy Polskiego Ruchu Przyjaciół Indian po raz pierwszy gościli liczną grupę Indian i ich przyjaciół ze świata, a Święty Bieg stał się inspiracją dla kolejnych międzynarodowych, krajowych i regionalnych biegów i marszów „z przesłaniem”. Podtrzymywana na wielu szlakach i przez wiele osób idea przybrała z czasem w naszym kraju formułę Biegu Na Rzecz Ziemi.

Bieg Na Rzecz Ziemi to przedsięwzięcie nastawione na propagowanie idei ochrony środowiska, obrony praw człowieka, promowanie zdrowego stylu życia, integrację ludzi różnych kultur oraz promujące tradycje Indian Ameryki Północnej, a także tradycje i kulturę miejsc, przez które prowadzi trasa Biegu.

Bieg nie jest biegiem sportowym na wynik – nie liczą się czas i szybkość, lecz kontakt z innymi uczestnikami i otoczeniem. Jest to bieg dla idei, manifestacja szacunku dla Ziemi i bliskości z innymi ludźmi. Zasadą Biegu jest, że idzie się i biegnie razem, ale każdy biegnie, ile chce, ile może.

Wokół Biegu Na Rzecz Ziemi skupili się indianiści wielu pokoleń – ci, którzy byli zaangażowani w organizację polskiego odcinka Sacred Run w 1990 r. i biegali z Indianami w późniejszych Świętych Biegach na całym świecie oraz nowe pokolenie ludzi, którzy tak wyrażaną ideę szacunku dla Ziemi

uwzględniają w swojej codziennej działalności.

Uczestnicy Biegu Na Rzecz Ziemi sformułowali Deklarację Ideową (patrz ramka). W ten sposób nawiązują do przesłania Dennisa Banksa, dyrektora świątyn Biegów, który przed Sacred Run '90 mówił: „Podstawą naszego zamiaru jest duchowość. Ona kieruje naszym życiem w każdej godzinie, każdego dnia, w każdym miesiącu i roku. Od początku czasów tubylczy Amerykanie wierzyli w zamknięty cykl życia na Ziemi. Ten cykl jest święty. Całe życie jest święte. Każdy gatunek – istota ludzka, ptak, drzewo, roślina, ryba czy robak – jest święty. I święta jest Ziemia – Matka wszystkich istot. Bieg koncentrować się będzie na Duchowości, modlitwie i pokoju. Wiąże się to z warunkami, w jakich żyjemy na Ziemi. Przez stulecia tubylczy Amerykanie wyrażali swe odczucia w rozmaity sposób. Bieganie jest jednym ze sposobów ekspresji. Każda mila, każdy kilometr, wypełnione są modlitwą za Matkę Ziemię. Biegaliśmy przez najgorętsze pustynie świata i najmroźniejsze ziemie Północy. Biegaliśmy przez najwyższe góry naszych ziem, podczas burz, w dzień i w nocy. Każdy poranek rozpoczynamy modlitwami, a magię tych modlitw niesiemy ze sobą przez cały dzień, by wieczorem zakończyć go złożeniem podziękowań i ofiary z tytoniu. W ten duchowy sposób pragnęlibyśmy ponieść misję biegania przez Europę. Taka jest nasza misja. Chcemy ją wypełnić”.

Bieg Na Rzecz Ziemi w ciągu roku odbywa się w Polsce dwa razy – corocznie wiosną prowadzi na trasie Stary Gostków – Uniejów w dniu Pow Wow, europejskiego Festiwalu Muzyki i Tańca Indian Amerykańskich organizowanego w Uniejowie. Jesienne trasy odbywają się za każdym razem w innej części Polski. Dotychczas biegano i maszerowano na trasach Września – Kołaczkowo oraz Poznań – Luboń – Puszczykowo (historycznym szlakiem Biegu Solidarności z Narodami Tubylczymi Ameryki z 1992 r. – roku obchodów 500-lecia spotkania kultur). Najbliższe są planowane na trasach Wschowa – Leszno (wrzesień 2015), Oświęcim – Pszczyzna (listopad 2016), okolice Lubina (październik 2017) i dalej.

Tradycją Biegu jest ogłaszanie Przesłań podczas każdej edycji – w Kołaczkowie uczestnicy charytatywnie pomogli dzieciom z tamtejszego domu dziecka, w Poznaniu – obok Przesłania Pokoju odczytanego na terenie dawnego obozu niemieckiego Luboń-Żabikowo – ogłosili Deklarację „Woda jest życiem” (patrz ramka), a podczas tegorocznej wiosennej edycji Biegu w Uniejowie podziękowali, w 25. rocznicę, organizatorom polskiego odcinka Sacred Run.

Krzysztof Mączkowski

Krzysztof Mączkowski – aktywista środowiskowy, inicjator i dyrektor Biegu Na Rzecz Ziemi.

Deklaracja Ideowa uczestników Biegu Na Rzecz Ziemi Sacred Run

Ziemia jest naszą żywicielką i opiekunką. Dzięki Jej dobrom może istnieć życie ludzi, zwierząt i roślin.

To Ona od wielu pokoleń nas żywi i nie zmieni tego żadna technologiczna nowość. Dzięki Niej wszyscy możemy korzystać z zyciodajnej wody.

Ziemia daje nam schronienie, Jej dobra leczą z chorób, a na końcu ziemskiej wędrówki stajemy się Jej częścią. Wszyscy jesteśmy jednością – zieleń traw i drzew, błękit wody i proch Matki Ziemi.

Wiele cywilizacji nie chroni Ziemi, dewastuje Ją i okalecza. Nie potrafi racjonalnie korzystać z surowców naturalnych. Rabunkowa i zachłanna postawa nie daje szansy przyszłym pokoleniom cieszenia się Jej pięknem.

Ziemia i Życie są zatrutowane chemikaliami, brakiem szacunku i zrozumienia, nienawiścią i kłamstwem.

Bieg Na Rzecz Ziemi to inicjatywa nawiązująca do tradycji Świętego Biegu Na Rzecz Ziemi i Życia (Sacred Run for Land And Life) i rodzimych tradycji biegowych.

Każdy z uczestników Biegu Na Rzecz Ziemi biegnie w swoich intencjach - wszyscy łączymy się w modlitwach w intencji Ziemi, Życia, Ludzi, Pokoju, Tradycji i Dobra.

Biegiem Na Rzecz Ziemi chcemy zwrócić uwagę na Matkę Ziemię i Jej potrzeby. Wymaga to naszego szczerego współdziałania dla dobra nas wszystkich. Bowiem wszyscy jesteśmy ptakami z jednym skrzydłem: możemy latać tylko wtedy, gdy obejmiemy drugiego człowieka.

Biegowi towarzyszą tylko dobre intencje. Na bok odkładamy gniew i niechęć, złość i kłamstwa. Niech te wszechobecne cechy współczesnych czasów zostaną podczas Biegu zapomniane. Wzniesmy się wyżej.

Bieg Na Rzecz Ziemi zaczął się, trwa i nigdy się nie kończy. Każdy jest kontynuatorem tradycji Biegu Na Rzecz Ziemi.

Deklaracja „Woda jest życiem” (Poznań, 4 października 2014 r.)

W Deklaracji Ideowej Biegu Na Rzecz Ziemi czytamy: „Ziemia jest naszą żywicielką i opiekunką. Dzięki Jej dobrom może istnieć życie ludzi, zwierząt i roślin”.

Jednym z dóbr Ziemi jest woda. Woda stanowi o życiu na Ziemi. Woda kształtowała od początków ludzkości każdą społeczność, cywilizację i kulturę. Woda daje życie każdemu ziemskiemu stworzeniu - tym największym, i tym najmniejszym.

Mimo tego woda jest cały czas zatrutowana, zasoby wody pitnej dewastowane. Rzeki i jeziora na świecie nadal są miejscem zrzutu ścieków.

Za dewastację wód, czy szerzej środowiska, odpowiadają zarówno społeczności bogate, jak i społeczności ubogie - każde z innego powodu: te pierwsze z powodu nonszalancji i złudnego przekonania, że można istnieć wbrew Naturze; te drugie z powodu braku środków do poprawy standardu życia.

Tak więc obecnie działaniami na rzecz poprawy stanu środowiska są zarówno działania uświadamiające potrzebę ochrony środowiska i pokazujące zależności pomiędzy stanem środowiska a standardem życia, jak i działania zapobiegające i eliminujące biedę.

Uczestnicy IV Biegu Na Rzecz Ziemi doceniają polskie starania o poprawę stanu środowiska - dostrzegają liczne inwestycje w gospodarce wodno-ściekowej. To jednak nie wyczerpuje ogromu problemów związanych z ochroną zasobów wodnych.

Uczestnicy IV Biegu Na Rzecz Ziemi apelują do polityków i samorządowców o zintensyfikowanie działań na rzecz ochrony wód w naszym kraju.

Apelujemy o większą rozwagę w polityce inwestycyjnej i planowaniu przestrzennym - zdewastowana przestrzeń jest dobrem bezpowrotnie utraconym, zdewastowane zasoby wodne są zagrożeniem dla rozwoju społeczności lokalnych.

Apelujemy o trwałe powiązanie zagadnień rozwoju regionalnego i rozwoju gospodarczego z obowiązkiem ochrony wód. Każda decyzja związana z lokalizacją inwestycji, każdy nowy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego muszą uwzględniać sprawy ochrony wód, zasobów wodnych.

Zmierzając szlakiem IV Biegu Na Rzecz Ziemi wzdłuż Warty, koło stawów i jezior Poznania, niesiemy przesłanie Narodów Tubylczych Ameryki, które mówią, że „Woda jest święta”, „Woda jest życiem”. Wierzymy, że ich podejście do wody jako Daru i jako świętości pozwoli przywrócić właściwą perspektywę w postrzeganiu problemu ochrony wody na świecie.